

Trifolium arvense

Nomenclatuur/etymologie

De wetenschappelijke naam *Trifolium arvense* is door Carl Linnaeus vastgesteld. De geslachtsnaam *Trifolium* is afgeleid van het Latijnse *tri* (drie) en *folium* (blad), wat verwijst naar de karakteristieke drietallige bladeren van alle klaversoorten. De soortaanduiding *arvense* komt van het Latijnse *arvum*, wat 'akker' of 'grond' betekent, en duidt erop dat de plant van oudsher vaak op akkers of bewerkte grond werd aangetroffen. De Nederlandse volksnaam Hazenpootje, evenals de Engelse 'Hare's-foot clover' en Duitse 'Hasen-Klee', verwijst naar de zachte, donzige en cilindervormige bloeiwijzen, die lijken op de poot van een haas.

Foto NRV: NN

Taxonomie

Trifolium arvense is een soort die behoort tot de grote Vlinderbloemenfamilie (Fabaceae).

- Rijk: Plantae
- Orde: Fabales
- Familie: Fabaceae (Vlinderbloemenfamilie)
- Onderfamilie: Faboideae
- Geslacht: *Trifolium*
- Soort: *T. arvense*

Synoniemen

De soort kent verschillende synoniemen, hoewel *Trifolium arvense* de algemeen geaccepteerde wetenschappelijke naam is. Enkele historische of variëtaire synoniemen zijn: *Trifolium agrestinum*, *Trifolium arenivagum*, *Trifolium brachyodon*, *Trifolium brittingeri*, *Trifolium capitulatum*, *Trifolium gracile* en *Trifolium longisetum*. In het Nederlands staat de plant naast Hazenpootje ook bekend als hazepluimpje, akkerklaver en ruige klaver.

Variëteiten en cultivars

Trifolium arvense is een wilde soort die in Europa en West-Azië in het wild groeit en wordt over het algemeen niet commercieel geteeld als sierplant. Daarom zijn er geen bekende of veelgebruikte cultivars (cultivated varieties) zoals die bij andere *Trifolium*-soorten of landbouwgewassen. Soms worden er ondersoorten of variëteiten beschreven, zoals *Trifolium*

arvense var. *arvense* en *Trifolium arvense* var. *perpusillum*, die kleine morfologische verschillen vertonen, maar deze worden zelden in de handel gebracht.

Familie

De soort is ingedeeld in de Vlinderbloemenfamilie (Fabaceae), voorheen Leguminosae. Deze familie staat bekend om zijn vlinderachtige bloemen en de eigenschap om stikstof uit de lucht te binden via symbiose met wortelknolbacteriën.

Hoogte

Het Hazenpootje is een kleine, rechtopstaande of soms opstijgende, sterk vertakte plant. De hoogte varieert meestal tussen de 5 en 40 centimeter, afhankelijk van de groeiplaats en bodemomstandigheden. De plant kan een wat ijle, maar dicht behaarde indruk maken.

Bloemkleur

De bloemen zelf zijn witachtig of lichtroze en van het kenmerkende vlinderbloemtype, maar ze zijn klein (ongeveer 4 tot 5 mm lang) en worden grotendeels verborgen door de opvallende, lange en zijdeachtige haren van de kelktanden. Door deze lange, behaarde kelken krijgen de cilindervormige bloemhoofdjes een karakteristiek donzig, grijsroze uiterlijk. Na de bloei verkleuren de kelken vaak roodachtig of grijsbruin.

Bladkleur

De bladeren zijn, zoals bij alle klavers, drietallig (*trifoliate*) en bestaan uit smalle, langwerpige deelblaadjes. Zowel de stengels als de bladeren zijn dicht behaard, waardoor de plant een grijsviltige of zacht behaarde textuur heeft. De onderste bladeren sterven vaak vroegtijdig af. De bladeren kunnen, zeker voor de bloei, een wijnrode tint aannemen.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Trifolium arvense* is relatief lang, meestal van de vroege zomer tot de herfst. In Nederland en België bloeit de plant van juni of juli tot en met oktober of zelfs november.

Standplaats

Dit klaversoortje komt voor op zonnige, open plaatsen en heeft een voorkeur voor droge, vaak zandige en meestal kalkarme grond. Typische groeiplaatsen zijn akkers (als akkeronkruid), bermen, spoorwegterreinen, duinen, heidegebieden, en andere verstoorde, voedselarme plekken. De plant is indicator voor ontkalking van de bodem en betreding/begrazing.

Herkomst

Trifolium arvense is inheems in een groot deel van Europa, West-Azië en Noord-Afrika. Vanuit dit oorsprongsgebied heeft de plant zich als geïntroduceerde soort verspreid over grote delen van de wereld, inclusief Noord-Amerika.

Soort gewas

De plant is meestal een eenjarige (*annual*) plant, maar kan onder gunstige omstandigheden ook tweejarig (*biennial*) zijn. De levenscyclus wordt voltooid binnen één (of twee) seizoenen.

Vermeerderingswijze

De vermeerdering vindt voornamelijk plaats door zaden. De vrucht is een kleine peul die één zaadje bevat. Deze zaden worden gemakkelijk verspreid door wind, water en dieren, wat bijdraagt aan de verspreiding van de plant als pioniersoort. De plant is in staat tot autogamie (zelfbestuiving), maar wordt ook door bijen bestoven.

Klimaatzone

Trifolium arvense komt voor in de gematigde klimaatzones van het noordelijk halfrond. De plant is redelijk winterhard, maar vanwege zijn een- of tweejarige levenscyclus is de USDA hardheidszone minder relevant dan voor vaste planten. De plant gedijt goed in gebieden met gematigde vochtigheid en is tolerant ten opzichte van droogte.

Insecten

Als lid van de Vlinderbloemenfamilie is *Trifolium arvense* een waardplant voor de rupsen van diverse vlinders, waaronder het icarusblauwtje. De bloemen trekken bijen en andere bestuivers aan. De plant zelf heeft weinig last van plagen, maar de larven van sommige snuitkevers, zoals *Tychius polylineatus*, kunnen in de stengeltoppen gallen vormen.

Bronvermelding

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Hazenpootje>

<https://www.wilde-planten.nl/hazenpootje.htm>

<https://www.floravannederland.nl/planten/hazenpootje>

<https://www.plantennamen.info/wetenschappelijke-namen/trifolium-arvense-hazenpootje>

<https://plants.ces.ncsu.edu/plants/trifolium-arvense/>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Trifolium</i> (drieblad); <i>arvense</i> (op akkers groeiend)
Taxonomie	Familie: Fabaceae, Geslacht: <i>Trifolium</i> , Soort: <i>T. arvense</i>
Synoniemen	Hazepluimpje, akkerklaver, ruige klaver, 'Hare's-foot clover'
Variëteiten en cultivars	Geen bekende cultivars (wel subspp. <i>var. arvense</i> , <i>var. perpusillum</i>)
Familie	Fabaceae (Vlinderbloemenfamilie)
Hoogte	5- 40 cm
Bloemkleur	Witachtig tot lichtroze, verborgen in opvallende, donzige, grijsroze kelken
Bladkleur	Donkergroen tot grijsgroen (dicht behaard/viltig)
Bloeiperiode	Juni/Juli- oktober/november (tot de herfst)
Standplaats	Zonnig, open plekken, droge, zandige, meestal kalkarme grond
Herkomst	Europa, West-Azië en Noord-Afrika (nu wereldwijd verspreid)
Soort gewas	Eenjarig (<i>annual</i>), soms tweejarig (<i>biennial</i>)
Vermeerderingswijze	Zaad (zelfbestuiving en door bijen)
Klimaatzone	Gematigde klimaatzones (niet winterhard in de zin van vaste plant)
Insecten	Waardplant voor o.a. het icarusblauwtje; trekt bijen aan